

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 290. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591132705072/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

XII. DISCURS.

a) I de oftnævnte latinske randgloser bemærkes, at Falster med værten sigter til præsidenten i Ribe Kasten Worm (d. 1750), se II, discurs note a; den skæmtefulde læge er apoteker Joh. Ostermann, den lidt senere optrædende teolog magister Maturin (Maturin Kasten, sognepræst til Jerne og Skads i Ribe stift 1701-47), teologisk, filosofisk og astronomisk forfatter; ansås på grund af sin naturkundskab for dygtig til at mane; samlede sig betydelig formue, hvoraf han testamenterede 20000 rdlr. til kirker, skoler og fattige i Ribe stift.

b) Apulej, in Florid, pag. m. 517. — Lucius Apulejus var en romersk satiriker og retor i 2. årh. e. Chr. — Det her anførte værk hedder Florida og indeholder uddrag af hans taler.

c) Hippokrates er den berømte græske læge (c. 460-377 f. Chr.).

d) Dan. Vilh. Triller, tysk digter, mediciner, filolog, f. i Erfurt 1695, d. 1782. Udgav lærde værker om Hippokrates, Gellius m. fl.; også kendt som digter i det tyske sprog.

e) V. Corp. Jur. Canon. p. I. Dist. XLIV, p. 57, & Dist. XLVI, p. 61. — Laodikeia er en by i Frygien (Lilleasien). Kirkemødet i L. fandt sted 370 e. Chr. — F. citerer her den katolske kirkes store lovsamling (den kanoniske ret).

f) Thomas Browne, engelsk læge og filosof (1605-81), udgav 1642 et skrift »Religio medica«, som gjaldt for ateistisk. — Andrea Cesalpino, italiensk botaniker og fysiolog (1510-1603), fremkom med pan-teistiske lærdomme, om han end for en stor del fulgte Aristoteles' lære, hvorfor han her kaldes peripatetisk filosof (o: tilhænger af den af A. grundlagte p. skole).

g) Giordano Bruno, den navnkundige italienske filosof (1548-1600), blev brændt i Rom 17. Febr. 1600. Når

han her nævnes blandt de vanartede teologer, hænger dette bl. a. sammen med at han var rømt af kloster. — Giovanni della Casa, italiensk forfatter (1503-56), ærkebisp af Benevento i Syditalien, havde i sin ungdom skrevet en samling uanstændige vers. — Tommaso Campanella var en italiensk filosof (1568-1639), hvis hovedværk om »Solstaten« viser kommunistiske og deistiske synsmåder.

h) Om disse se noterne b og l til IV. discurs.

i) Cap. I, § XXIV, p. 144. — Jo. Fr. Buddæus eller Budde, f. 1667, d. 1729, lærd teolog af mæglende sindelag, var professor i Halle og Jena.

j) Cap. IV, § II, p. 312. — I Falsters eget exemplar er her tilskrevet: Sammenlign Casauboniana p. 30. — Dette skrift af filologen Wolf om den fremragende klassiske filolog Isac Casaubon, professor i Paris (1559-1614), udkom i Hamborg 1710.

k) Act. Apost. X, 14 sq. — De nævnte ord er af apostelen Peters tale efter jertegnet med hovedsmanden Cornelius i Cæsarea. Citatet anføres af Falster på Græsk; en rettelse af en trykfejl i det græske er tilskrevet i Falsters eget exemplar af bogen.

l) Verset anføres allerede i Tyge Brahes skrift *De disciplinis mathematicis* (Tychonis Brahe Dani scripta astronomica ed. J. L. E. Dreyer, Tom. I (1913) p. 152). Med Balduin må Falster vel mene Franciscus Balduin (François Baudoin), f. i Arras 1520, d. 1573, fransk reformert teolog, der senere brød med Calvin uden dog at gå over til de ultramontane katolikker. Tyge Brahe henfører verset til den tyske humanist Eobanus (1488-1540).

m) Rom. VIII, extr. — Citatet (Romerbrevet VIII, 38-39) anføres på Græsk.

n) I Falsters eget exemplar af skriftet er her tilføjet: Se Niceph. Gregor. ... p. m. 235, 236. — Nikeforos Gregoras var en byzantinsk lærd (1295-1360).